

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

88. De simonia in primo & secundo genere rerum spiritualium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Hoc supposito sit secunda regula generalis: pretium dare vel accipere pro quacumq; re harum spirituali, ita ut pretium sit pro spirituali, simonia est. v. g. si ematur calix plaris, quia consecratus est, tunc simonia est.

Tertia regula generalis: cum pretium intercedit pro re spirituali pura, aut plus habente de spirituali, simonia est; nec oportet distinguere, an illud pretium sit pro re, qua temporalis est: nam tota simpliciter censetur spiritualis; unde quocumq; modo & titulo sacramentum, aut beneficium emere simonia est.

Quarta regula: cum pretium intercedit in mixtis plus habentibus de temporali, non est simonia, nisi specialiter ematur pro spiritualitate. Vnde licet pretium accipere, vendere, aut emere calices etiam consecratos, pretio eodem quo emere conueniunt ac si non essent consecrati; similiter pretio vendere musicum organorum & cantorum officia, & sonare campanas, & alia huiusmodi, dum modo, ut dixi, nihil amplius accipiatur pro parte, qua spiritualitatem quandam habent,

De Simonia in primo & secundo genere rerum spiritualium.

CAPVT LXXXVIII.

Nunc magis in particulari ista tractanda sunt. Ac discutiamus per illa quatuor genera rerum spiritualium, que posuimus, definitionem simoniæ explicantes. Cuius quorum primum, dico tria.

Primum est, vendere, aut pretio contractare virtutum supernaturalium vsus, seu operationes, est simonia: v. g. si quis det pecunias pro alterius ieiunio, vel alterius oratione, vel aliquo alio actu virtutis, aut, ut audiat sacrum, & proximum corrigat, & similia. Alijs vijs quam prædictis potest dari pecunia, ut per modum eleemosynæ, aut spontaneæ donationis aut sustentationis.

Secundum. Commutare huiusmodi spiritualia inter se non est simonia, ut, orare pro vno, ut alter ieiunet pro te, & audire confessionem vnus, ut alter audiat tuam, & huiusmodi alia, simonia non sunt. Ista est contra Conrad. 4. dist. 25. ar. 3. Est tamen secundum mentem Soto libr. 9. de iust. quest. 5. in fine, &

ratio

ratio est aperta, quia commutare spirituale pro spirituali, non est prohibitum iure diuino, alias numquam liceret Pontifici dispensare in commutatione beneficiorum. Ergo est tantum de iure positivo, sed talis commutatio numquam habetur prohibita in vll'o iure, nisi tantum in beneficijs, cap. quasi um, de rerum permutat. Ergo illa licita est, nec vlla committi ut simonia.

Tertium est, pro vsu virtutum naturalium, quæ naturaliter acquiruntur, pretium dare vel accipere, non est simonia; vnde licite lectores facultatum, etiam Theologiae, pretium possunt accipere sui laboris, nec vllam committunt simoniam.

Erga secundum genus rerum, putà sacramentorum, & sacramentalium, dico etiam aliqua.

Primum est. Licet alicui exigere pretium pro labore antecedenti in administratione sacramentorum. Ista est Sor'o lib. 9. q. 6. ar. 1. Explico: Duplex est labor in sacramentorum administratione: Vnus est antecedens, qui non est per se coniunctus cum sacramento, nec sacramentum cum ipso; vt, si quis Sacerdos ad audiendam alicuius confessionem, duo aut tria millia conficiat, aut aliquas etiam expensas faciat, labor dicitur annexus; & pro hoc potest pretium exigi, & dari. Alter labor est concomitans, qui per se coniunctus est cum ipsa re spirituali, immò in ipso consistit, aut sine ipso esse non potest, vt labor in audiendo confessionem, in baptizando, in ordinando. Et de hoc.

Dico secundo. Pretium exigere pro tali labore in sacramentorum administratione, simonia est, non enim ille labor distinguitur ab ipsa re spirituali.

Dico tertio; Potest aliquis exigere pretium pro obligatione, qua se obligat ad Sacramento um administrationem: v. g. si quis se obliget per annum vel duos, aut tempus aliquod ad sacramenta ministrandum seu celebrandum, pretium exigere pro tali obligatione potest absq; simonia. Ratio est, quia hic non vedit rem spiritualem, sed suam libertatem. Similiter, qui se obligat ad cantandum in choro, aut concionandum, potest pro sola obligatione pretium exigere. Ita habet Caiet. ver. simonia, & Gl'of. super ea significatum, de praben. immò deducitur ex tali c.

Dico quarto, pro ipsa administratione sacramentorum, nõ potest pretium exigi absq; simonia, potest tamen per modum

sustentationis; quamuis, si habet officium, vnde ex obligatione incumbit id facere, habet que redditus sufficientes, non potest exigere isto titulo; potest tamen accipere datum per modum oblationis, aut spontanea gratitudinis. Est autem notandum, quod licet diues sit Sacerdos, potest exigere per modum sustentationis, quando aliunde habet redditus, nec obligatur ex officio ob tales redditus ministrare: vnum tamen hic notandum occurrit circa Episcopos, quantum ad ordinum administrationem, ex Concil. Trident. sess. 21. cap. 1. de reformatione, vbi tria instituuntur & ordinantur circa hoc.

Primum est, ne vllus Episcopus pro vllius Ordinis collatione, aut pro literis dimissorijs, aut pro sigillo quicquam potest accipere, quocumq; præ extu etiam sponte oblarum, sed omnino gratis ista exhibeantur. Vbi nota non excusari Episcopos titulares, qui in aliorum diocesisbus ordinant, ipsi principibus consentientibus: isti enim nihil possunt accipere, præterant à suis diocesisanis suam sustentationem. Nota insuper esse periculum etiam candelas accipere: nam Concilium generalissimè loquitur.

Secundum est circa notarios. Isti enim nihil possunt accipere pro huiusmodi negotio, nisi pro dimissorijs, decimam tantum partem vnus aurei; nec hoc possunt accipere, nisi duabus conditionibus existentibus.

Prima est, vt fuerit consuetudo ante Concilium accipiendi aliquid prius.

Secunda est, vt salarium non habeant: qui enim habent, accipere non possunt quicquam. Similiter nec illi, quando consuetudo erat nihil accipiendi.

Tertium est, circa notarium, similiter & Episcopum. Non potest Episcopus commodum aliquod habere per viam notarij, exigendo aliquid ab ipso notario, pro his, quæ notario eueniunt. Liberalis ergo, & omnino

gratuita debet esse Ordinum
collatio.